

rosa mystica

ČASOPIS PRO DUCHOVNÍ ŽIVOT

Ročník X., číslo 4.

DUBEN 2004

Obsah: E.Lopourová, Víra, Dopis sv Vojtěcha, E.Lopourová, Cela, fra TJ, Charita, Mons.J.Veselý, Velikonoční, B., K nejvyššímu cíli (2), Mons.J.Veselý, Nebe, Poselství sv. Kateřiny Sienské, Mons.Veselý, Zarůstající pěšinka, J.M.Veselý OP, Tajemství Hory sv. Klimenta (2), Mons.J.Veselý, Nad propastí, Brněnská akademie duchovního života ctih. Patrika Kužely OP, E.Lopourová, Havrani, Zprávy

Víra

Za ruku vedla mé drahé
Přišla ke mně
Když jsem se narodila
Měla podobu dřeva
Ležela pohozená
Jen ji zvednout
A uchopit tak aby nespálila hořící
Dřevěná louč víry
Skrze smrt přímluvou
Dědů a babiček zapálená
Našimi životy protéká do věčnosti
Smrtí v jistotu proměněná
Jen dřevo zčernalé
Z louče zůstává
Když jsme si svůj čas odhořeli

Eva Lopourová

+

+

+

Dopis svatého Vojtěcha

23. dubna

Milé dítě!

V mém životě je několik křížovatek. Vzpomínám si, jak zpočátku jdu studovat do Magdeburku. Tamní biskup Adalbert si mě oblíbí. Dává mi biřmovací jméno Adalbert, protože nerozumí, co to má znamenat Vojtěch. Od dětství jsem nadaný, ale poněkud neukázněný. Neukáznění žáci bývají v Magdeburku trestáni. I já to znám. Kdykoli mě trestají, volám, že "Už budu hodný" ve třech jazycích, německy, česky a latinsky.

Není to povzbuzující, že někdo, kdo je v dětství neukázněný a kvůli tomu trestaný, přesto dosahuje svatosti? Předpokladem ovšem je, aby se polepšil. Tím netvrdím, že by hůl byla nejlepším výchovným prostředkem, ale pouze to, že si Bůh oblíbí toho, kdo plní svá dobrá předsevzetí.

Po návratu domů si mě k sobě pozve pražský biskup Dětmár. Přesto i jako jeho oblíbenec biskupa žiji celkem bujným a nevázaným životem. Když však Dětmár umírá, stojím u jeho smrtelné postele. Biskup Dětmár na smrtelném loži zoufale sípe: "Vidím, jak mne unášejí ďáblové do pekla, za to že jsem jako biskup mlčel k tolika hrozným věcem."

Takový zážitek mnou otrásá víc než všechny domluvy. Od té chvíle krotím své vášně a napravuji své mravy. A především už nikdy nemlčím, když mám mluvit.

Další velká křížovatka mého života je nalezení a osvojení si otcovské návaznosti. Naplno si uvědomuji, že můj nejmilejší otec je Otec nebeský a já jsem jeho dítě, syn. Tohle je důležitá věc pro Tebe, kdo dneska hledáš ztracenou otcovskou návaznost. Hledáš otce, kterému by se dalo věřit a také se mu svěřit s odůvodněnou nadějí, že Ti opravdu může a chce pomoci. Hledáš ztracený ráj. Hledáš předčasně zmizelé dětství. Toužíš se stát milovaným dítětem, synem nebo dcerou.

Jdu však dál. Když už se ztotožnuji s Božím dítětem, musím projít dlouhou cestu klášterem. Tam objevuji, že kromě toho, že jsem synem, jsem také bratrem. Tohle i dnes hledáš i Ty, ale nalezení bratrství či sesterství, ochoty dělit se pro Krista s ostatními, je těžké, zvláště pro jedináčky. Prosím za Tebe Duchu svatého, aby Ti dal pravého ducha bratrství či sesterství.

Pak dospívám ještě dál. Vyprošuji si od Pána, abych se stal jeho přítelem. Vrcholem lásky je přátelská láska. V této lásce přeješ druhým lidem. U mně nejde o ledajaké přátelství. Přeji ostatním, úplně cizím, aby dosáhli dokonalosti a spásy v Kristu.

Když si mě český lid volí za biskupa, ujímám se odpovědného úřadu. Podávám svěřenému lidu pravdy Páně. Dobře vím, že náš český lid se stává významným ve světě a vystupuje na čestné místo mezi většími národy, ale jediné mravní a kulturní vyspělosti.

To je náročný úkol. U nás, v Čechách bují pohanské zlozvyky, řádí obchod s lidmi, lidé si neváží manželství jako posvátného a nerozlučitelného, kdekdo páchá krevní mstu. Tady začínám orat svatou brázdou. S dávkou podpory vojensky silných velmožů mířím k úspěchu. Jenže mocní lidé se starají spíše o války a výboje v cizině. Nauka našeho Pána se zdá jim příliš náročná, když ukládá lásku k poddaným, k nepřátelům, a krotí násilnické sklony.

Proto jsem nucen opustit své milované, ale tvrdohlavé stádo. Odcházím do Říma. Sotva jsem pryč, hned vy, Češi, poznáváte, že bez biskupa vypadáte mezi jinými národy Evropy jako barbaři a pohaní. Proto pro mě posíláte. Vracím se, abych doma hlásal Krista. Jenže zase tvrdošjně odmítáte sloužit Bohu. Tak odcházím do klášterního ústraní v Římě. Později básník Neruda vkládá králi Karlu IV. do úst verše:

Vás kdyby učít chtěli všichni svatí,

zda si všimnou jich Češi paličatí.

Bud' svatý rád, když není bit.

V Římě žiji mezi benediktíny. Znovu si na mě doma vzpomínají Češi, že chtějí mít nějakého svého biskupa. Tak se vracím k svěřenému lidu, ale vyprošuji si souhlas papeže, že odmítne-li mě tento lid přijmout a poslouchat, pak smím odejít hlásat víru pohanům. Když mě vy, tvrdošjní Češi, znovu odmítáte přijmout a poslouchat, odcházím k pohanským Prusům hlásat Krista ukřížovaného. Tam umírám mučednickou smrtí.

Sotva se polský panovník dozvídá o mém umučení, hned dává vyhledat mé tělo a se všemi poctami je slavně pohřbívá a Poláci mě uctívají jako mušedníka pro Krista.

Konečně se vy, Češi, najednou rozpomínáte, že jsem vlastně Čech a pražský biskup. Proto si hledíte utrhnout něco z té Boží slávy pro sebe. Vtrhnete do Hnězda a zmocňujete se mých ostatků. Před biskupem Šebířem se pak zavazujete odložit pohanské zlozvyky, zrušit krevní mstu, zabíjení narozených děvčátek, cizoložství, zrušit otroctví, vyvarovat se opilství, světit neděle. Kdepak jsou ty vaše sliby?

Nadále bují v Čechách cizoložství, většina manželství je v rozkladu, mocní vedou intriky a války v cizině, národ se zadlužuje, a lidé tráví své neděle na tržištích místo v Božím domě.

Modlím se za Tebe, milé dítě. Věřím, že se v Evropě a vůbec ve světě neztratíš, když si zachováš víru svých otců.

Tvůj bratr Vojtěch

+

+

+

Cela

Na stěně kříž
Pod ním plecháč čaje
Na stolku listopad
V něm můžeš číst
Jsem zde proto že rozlišuji
Kdy vzhůru ve svých listech
A kdy padat k zemi
Nyní strom vzkazuje ti
Je čas jít ke kořeni
Jestli chceš výš musíš
Klesat hloub
Až u kořene stromu
Korunu pochopíš Eva Lopourová

+

+

+

Charita - Poselství Boží lásky ve tvém srdci

Kdekdo volá po tvém větším zapojení do života občanské společnosti. Je to však víc než záležitost společenského tlaku a tvé vnímavosti k závažným znamením doby, co tě vede k projevu lásky. Je to víc než pouhý vnější tlak místních a dobových těžkostí (živelné pohromy, nemoci, epidemie, aj.), co uvádí do chodu charitu. Je to především duchovní podnět vnitřní. Ten tě vede k charitativnímu jednání. Snaž se jasně rozlišovat, za co děkuješ Bohu a obecné Církvi! Na to pak s Boží milostí navaž! Hlavně se snaž naplnit vnitřní podstatu charity! Na každém kroku vidíš potřebu objasnění těchto věcí s dobrou znalostí církevních směrnic a společenských zákonů, ale i se znalostí místních poměrů.

Základem tvé působnosti jako Božího dítěte je charitativní práce ve společnosti. Ta zahrnuje velmi rozličné okruhy působnosti.

Obecným měřítkem je ti evangelizace společnosti, docenování důstojnosti lidské osoby, čestný dialog v pastýřské činnosti Církve, utváření k získání odborných znalostí, zkušenost ze světa a zkušenost z víry, otevřenost vůči darům Ducha svatého, skutky milosrdenství a lásky, důvěrný vztah mezi společenskou naukou a křesťanskou praxí, ohlasy ve veřejném životě, znamení přítomnosti Božího království.

Charita - má láska

Charita je dobročinnost prokazovaná z lásky k trpícím. Libovolnou láskou toho však nedosáhneš. Běžně se mluví o lásce, která znamená přitažlivost muže a ženy. Méně často se mluví o lásce přátelské. V charitě se jedná o vyšší lásku, které sám nedosáhneš. Přesto k ní dostáváš vyšší nadání od Boha, který je svrchovaná Láska. Běžnou láskou přeješ a dopřáváš dobro milované milosti. Křesťanskou přeješ milované bytosti největší Dobro, jaké lidskými silami nemůžeš dosáhnout, ale ty jí je také můžeš s vyšší pomocí dopřát.

Charita znamená předně tvou ctnost, tedy vnitřní úkon tvé lásky k Bohu a k bližnímu. Potom znamená projev tvé lásky k trpícím, organizovanou dobročinnost z křesťanské lásky, prokazovanou trpícím, a formu a prostředky provádění této činnosti.

S ohledem na obecnost spásy, kterou přináší Kristus zvláště tobě uprostřed ostatního lidstva a světa, je charita všeobecná vůči všem nezaslouženě trpícím tvorům, tedy nejen vůči trpícím lidem. Až dosud se všeobecnost charity omezuje na lidské osoby. Její motivy jsou přirozené i nadpřirozené. Když jde přirozený soucit, dobře víš, že nemůžeš zůstat netečný k trpícím, ať jsou to lidé nebo živočichové nebo i sama trpící příroda. Z křesťanské lásky a následování Ježíše Krista konej v podobě charity skutky milosrdenství. Tak pomůžeš svému okolí k věčné spáse. Z tvé strany je charita dobrovolná. Ze strany toho, kdo si nemůže pomoci sám, je výpomocná. Kvůli tomu je řádně

uspořádaná.

Co bývala charita

Před Kristem vyznačoval charitu dost nejednoznačný, podvojný, rozeklaný vývoj. Na jedné straně se charita u většiny národů v podstatě vůbec nevyskytovala. Pokud někdo konal skutky milosrdenství, nedělal to z nadpřirozených pohnutek, nýbrž jen z přirozeného lidského soucítu s trpícími. Avšak ani tento soucít se neprojevoval ve starověké společnosti všude na stejném stupni a ve stejném rozsahu. Není dost dokladů o projevech takového soucítu u Keltů či starých amerických národů. Jen sporadicky se vyskytují doklady v Asyrii a Babylonii, Egyptě, v Indii. Staroindická kniha "Zákon Manův" klade důraz na almužnu, ale ne kvůli zmírnění bídy chudých, nýbrž na podporu brahmínských mnichů. V indické společnosti se opravdová charita nemohla projevit. Tam je společnost rozvrstvena do vzájemně neprostupných kast. Buddhovy názory obsahují náznaky lásky k bližnímu, ale vcelku tě vedou do ochablosti, úniku před životem a potlačení činných sil v člověku. Ve starém Řecku a Římě shledáváš jistá pomocná opatření ve prospěch hladových a jinak trpících, ale tato opatření byla zařizována v zájmu státu, politiky, či osobního prospěchu jedince. Cezár: Lid potřebuje chléb a hry.

Na druhé straně najdeš doklady charity z nadpřirozených pohnutek u Hebrejů, Izraelitů či Židů. Hospodin ukládá v Písmu svatém laskavý ohled k cizincům (Lv 19,33-34), péči o chudé, ať jsou to vlastní nebo cizí (Lv 19,9-10), ochranu rodiny před trvalým zchudnutím (Lv 25,13, 25,23), povinnost dávat almužnu chudému (Tb 4,7-12), zákaz útisku násilím (Lv25,39-45). Lásky k bližnímu je zde provázána i láskou ke zvířeti (Lv 22,1-4). Nicméně i zde byly tyto příkazy stále méně a méně plněny (Mt23,14). Posléze nastalo jejich úplné zpovrchnění a zformalizování (Mt 6,2).

Ježíš Kristus obnovuje lásku k trpícímu jako jeden ze základních kamenů tvého mravního založení. Příkázání lásky k bližnímu je tak důležité, že Ježíš je prohlašuje za druhé příkázání po lásce k Bohu (Mk 12,30-31), protože napřed je Bůh a pak teprve ty. Příkázání lásky k bližnímu je podstatě rovnocenné příkázání lásky k Bohu.

Apoštolové podrobně rozvádějí nauku našeho Pána Ježíše Krista o lásce k bližnímu. *Bez lásky nejsem před Bohem nic* (1Kor 13,2-3). *"Řekne-li někdo: miluji Boha, ale nenávidí svého bratra, je lhář"* (1Jan 4,20-21). Lásky k bližnímu se musí projevovat skutky (Jk 1,26, 1Jan 3,17-18). Konečně se má láska projevovat spořádaně (1Te 3,10-11).

V raně křesťanských dobách se dobročinnost projevovala způsobem soukromým a veřejným. Veřejná dobročinnost byla prováděna tam, kde dobročinnost jednotlivců nestačila vyřešit ani křiklavé případy bídy a utrpení. Církev prováděla veřejnou dobročinnost pod vedením místních biskupů. Pomáhali jim buď jáhnové, tedy osoby s nižším svěcením, žijící ve světě, nebo vdovy (1Tm 5,9-10). Tato prvotní charita se zaměřovala na péči o sirotky, vdovy, nemocné, hladové a chudé, pocestné a cizince, vězně, konečně i umírající a důstojné zacházení s těly zesnulých. Dobročinnost se prováděla zvláště za velkých pohrom, záplav, zemětřesení. Měla všeobecný ráz. Zaměřovala se k odstranění křiklavých projevů utrpení jak ve vlastní diecézi, tak i na obyvatele odlehlých krajů.

Když Konstantin Veliký udělil Církvi svobodu (313), odpadl důraz na potřebu skrytosti charity. Zásady charity začaly pronikat i do státního zákonodárství. Na druhé straně se však za náboženské svobody valily do Církve zástupy lidí nábožensky vlažných, kteří hleděli využít Církve k svému osobnímu prospěchu. To ohrožovalo původní křesťanské motivy charity a oslaboval její působnost.

Nadále byl majetek Církve považován za majetek chudých. Proto jak biskup tak mnich žili chudě. V této době Církev budovala zvláštní ústavy pro péči o trpící jako pohostinství a nocleh pro cizince a poutníky, lazarety pro nemocné, sirotčince a starobince. Hmotné prostředky k provádění charity pocházely z darů věřících. Tyto dary se soustřeďovaly u biskupa. Ten je rozděloval.

Působením Církve bylo odstraněno gladiátorství, otroctví bylo zmírněno a posléze odstraněno. Na druhé straně se poněkud rozrostla a zmohutněla biskupství. Biskup spravoval čím dál, tím víc far. Místní odlehlost způsobovala, že ztrácel přehled o skutečně trpících. Tak bývala i jeho pomoc těmto trpícím často zpožděná, zprostředkovaná dalšími lidmi, čím dál tím méně účinná. V této době se projevila první závažná krize charity.

V šestém a sedmém století došlo zvláště ve Francii k decentralizaci charity. Biskup přenášel hlavní zátěž charity na faráře. Charitní působení nabylo své bezprostřednosti právě u farářů a

klášterů. Vzdání se biskupa od jednotlivých trpících v jeho zmožnělé diecézi a provádění vlastní dobročinnosti v jejich prospěch však působilo, že se mezi biskupy šířil jednostranný spiritualismus. Umírněný spiritualismus znamenal, že se duchovní osoby přednostně zaměřují na duchovní péči o duše věřících, a tedy na jejich spásu, kdežto na hmotnou péči o věřící až na druhém místě. Nyní se však mezi vyšším duchovenstvem začal šířit názor, že vlastním úkolem Církve je jenom duchovní péče o duše věřících, kdežto ostatní péče o trpící přísluší farářům, klášterům a různým světským feudálům, jako vladaři a šlechtě.

Tak se Církev uplatnila spíše jen jako průkopník charity. Sotva se objevily těžkosti se zvládnutím charity ve změněných společenských poměrech, pak vyšší duchovenstvo ochotně opouštělo toto pole své působnosti a přenechávalo je nižšímu duchovenstvu a klášterům, jakož i světským osobám a sdružením.

Zpočátku sloužily špitály více účelům. Až posléze převládl v každém špitále jeden účel, jako je třeba péče o chudé nebo o nemocné, péče o staré lidi nebo o sirotky, péče o pocestné. Zpočátku byla Církev průkopníkem v lékařství. Později byla úroveň léčby v církevních špitálech překonána moderní medicínou a zdravotnictvím.

Zpočátku měla středověká charita oporu v biskupech, klášterech, a dále ve vladařích. Později se hlavní náplň charity přenesla od biskupů na faráře a rozkvétající řády, jako byli Antonité (1095), rytířské řády hospitalní, jako Johanitě, Řád německých rytířů, Řád křížovníků s Červenou hvězdou.

Následující krize středověké charity se projevila v příliš malém měřítku svého společenského záběru. Zdaleka se jí nedařilo obsáhnout všechny trpící. Dále její působení postrádalo rozlišování potřebnosti trpících. Tak se i při obsáhnutí dílčího výběru trpících často u chudých podporoval příživnický způsob života. Tato krize charity byla však také příznakem jistých změn ve společnosti. Růst měst řemesel a cechů, rozpínavost islámu, války, vysoká zločinnost i anarchie se bolestně dotýkaly zvláště chudých lidí. Církev se s tím vyrovnávala s velkým zpožděním. Každopádně to nebyla krize naprostá a úplná, nýbrž dílčí, třebaže značného rozsahu.

K omezení a překonání této krize charity zasáhly laické žebravé řády, františkánský a dominikánský. Svatý František z Assisi se sblížil s chudými tak, že čím ubožejší a nemocnější byli chudáci, a čím bídňější byl jejich zevnějšek, tím více se jim věnoval. Velmi rozhodně a nesmiřitelně učinil chudobný a žebravý způsob života ideálem. U některých chudých lidí se tím však podporoval názor, že jejich chudobný stav je už svou chudobou požehnaný, a že snad žebravý způsob života je požehnanější, než aby se člověk vlastním přičiněním a prací přičiňoval o zlepšení své životní úrovně. Podobně Františkův přítel, svatý Dominik povýšil chudobný a žebravý způsob života na ideální prostředek šíření evangelní Pravdy.

Krize středověké charity se vyžadovala reformu způsobů provádění charity. Zpoždění reformy za jejich stupňující se potřebou ve společnosti umožnilo reformaci.

Reformace mohutně zasáhla do vývoje charity. Martin Luther měl chápavé srdce pro utrpení chudých lidí. Tvrdil, že nikdo mezi křesťany nemá být hladem nucen žebrat. Protestantství napomohlo ke zřízení péče o chudé jako povinnosti světské obce. Světské zařízení se ujímalo značné části péče o chudé, které se dosud věnovala Církev. Na druhé straně však protestantství ochromovalo charitu, když mezi svými příznivci podlomilo víru v záslušnost dobrých skutků. Podle toho není třeba konat dobré skutky, neboť prý samotná víra stačí ke spáse.

Od reformace se začaly rýsovat příznaky další krize charity, a to ještě většího společenského rozsahu. Majetek biskupů a klášterů byl vlivem reformace namnoze uchvácen panovníky a šlechtou. V protestantském prostředí byly ochromeny dosavadní nejmocnější hybné síly charitní činnosti. Byla podlomena víra v záslušnost dobrých skutků. Jmění charitativních nadací a ústavů bylo sloučeno v jeden společný fond. Pro vedení složitého provádění charitní činnosti nebylo dost odborných sil. V nemocnicích chyběl odborně vycvičené osazenstvo. Husitství a protestantství vedlo k dlouholetým náboženským válkám, při kterých zchudla i zdravotně upadl zejména poddanský stav.

Od této doby probíhá rozsáhlé zesvětšování dobročinnosti. Už ve středověku zasahoval do dobročinnosti stále větší měrou laický stav - vladaři, šlechta, městské cechy, měšťanstvo a městská rada. Tak se biskupové a kněží uvolnili více pro vlastní duchovní správu. Ještě více se začal mezi duchovenstvem šířit názor, že povolání duchovenstva je především ryze duchovní, kdežto

dobročinnosti je vedlejší. Jenže světským osobám a sdružením často chyběl vnitřní duchovní podnět k dobročinnosti a ani státní zákonodárství jim to zvenčí neukládalo. Proto si svěští feudálové i měšťané počínali v charitě dost liknavě, nedbale a nesoustavně.

Změnil se nejen subjekt, provádějící péči o chudé a trpící, ale také úkoly dobročinnosti. Předně feudálové i měšťané pokračovali ve středověkém způsobu péče. Odstraňovali některé křiklavé případy bídy. Nyní k tomu přistupoval nový úkol. Vedle okamžité pomoci v některých křiklavých případech šlo už o rozsáhlejší, celoplošné odstraňování bídy. Tak se činnost charity v péči o nemocné a trpící přenášela na soukromé osoby a jejich sdružení a státní zařízení.

Vývoj charity nelze pochopit bez docenění dvojího činitele, který se v ní uplatňuje - lidského a božského. Když Všemohoucí používá k provádění svých plánů tebe jako člověka, tak rozhoduje, jak máš spolupůsobit. Všemohoucí není bezmocně odkázán na tvá spolupráci. Inspiruje však tvé svobodné rozhodnutí tebe jako povolávaného člověka, abys byl spolupracovníkem na jeho díle.

Stává se, že člověk, kterému je takové vyšší poslání svěřováno, neplní svědomitě své poslání. Někdy se tomu zpronevěří tak, že bývá vyššímu plánu spíše na překážku než na pomoc. Ale to se přece stává i tobě. A kdo je bez viny, ať hodí kamenem!

Tak tomu bylo i s charitou obecné Církve před reformací. Božský prvek v ní nezůstal ve své plné čistotě. Následkem toho přišel úder zvenčí - reformace. Přesto to, co je v charitě nejdůležitější, totiž svaté, probudilo se vnitřními, Bohem vloženými silami k novému oživení a k nové svěží práci.

Průkopníkem nápravy v charitě byl tridentský koncil. Především biskupům byla zdůrazněna péče o trpící jako povinnost jejich úřadu. Tridentský koncil udělal pořádek v záležitosti sbírání almužen na různé dobročinné ústavy a a činnosti. Mnozí z těch, kdo byli určeni k jejich vybírání, se totiž dopouštěli pohoršujících přehmatů. Sněm zavedl pořádek do dobročinných ústavů. Probudil a prohloubil v duších hlubší smýšlení a cítění a pomohl v nich zapálit nadšení pro charitativní práci. K hlavním postavám, zosobňujícím toto nápravné úsilí patří sv.Karel Boromejský, sv.Jan z Boha a jeho Milosrdní bratři, sv.Kamil de Lellis a jeho bratři Kamiliáni, sv.Vincenc z Paula a jeho Milosrdné sestry. I přes organizovanost jejich činnosti nebylo v silách charity obecné Církve obsáhnout masově se šířící projevy utrpení.

Od šestnáctého století se ve společnosti prudce šíří chudinství, žebrota, tuláctví, a následná zločinnost. Stát na to odpovídá krutými zákony k jejich stíhání. Také obce přebírají značnou tíhu péče o chudé - nalezince, nemocnice, ústavy pro duševně nemocné, péče o vězně.

Přes všechno vykonané úsilí a oběti trpěla i poreformační charita tím, že její metody v péči o chudé, nemocné, sirotky a nalezence, starobince byly zaostalé. Stejně i metody léčby. Kromě toho mnozí vykonavatelé charity v nemocnicích, siročincích, starobincích a různých útulcích, totiž mnozí kněží, řeholníci a řeholnice, nezacházeli vždy s chovanci s takovou láskou, jaká by se dala očekávat od duchovní osoby.

Při takových nedostacích reformované charity přišel podnět k jejím změnám zvenčí - francouzská revoluce a josefínské reformy. Jako prováděl Josef II. důsledné zesvěštění v nejrůznějších oborech, tak to zaváděl pronikavě i v organizaci dobročinnosti státní a obecní. Zrušením mnoha klášterů, které byly důležité pro udílení almužen, přerušil příjmy, ze kterých trpícím dostávalo podpory. Dále zrušil jednotlivé církevní špitály. Měl snad snahu pomoci trpícím, ale neměl šťastnou ruku ve volbě prostředků k provádění svých plánů. V masovém nárůstu lidské bídy a utrpení viděl vážné ohrožení pevnosti státu. Nechal zřídit ve velkých městech zemské nemocnice, porodnice a jiné ústavy. Francouzská revoluce a josefínské reformy přivodily, že majetek soukromých dobročinných společností byl pohlcen státní pokladnou, a ztrácel se tam zejména budováním silné armády. Výsledkem byl nárůst bídy v nebývalém rozsahu.

Během osmnáctého a devatenáctého století se v dobročinnosti výrazněji prosazovala lidumilná činnost soukromých jednotlivců a jejich sdružení. Jejich přičiněním byla řada činností křesťanské charity přenesena od Církve na stát a různé svépomocné spolky.

V devatenáctém století se stát z obavy před revolucí uchýloval k posílení veřejné sociální péče. Soukromá dobročinnost i dobročinnost obecné Církve, hmotně podlomené revolucí naprosto nestačila pokrýt potřeby trpících. Když stát přispíval ze svých zdrojů, tedy si hájil práva rozhodovat o jejich používání. Tak stát, zemské úřady, obecní úřady přejímal do svých rukou sociální péči.

Tehdy vynikly v charitě dvě vlastnosti - univerzálnost a feminizace. Předně čelila nejrůznanitějším potřebám, hmotným i duchovním, mravním i fyzickým. V moderní charitě byly ve

vysokém stupni zastoupeny ženy.

I přes nebyvalý rozsah všeobecného záběru charity zůstávala nedostatkem moderní charity nesoustavnost jejího působení a zaměřování se na odstraňování pouze křiklavých nedostatků v péči o trpící. Nedostatečný byl i zastaralý způsob financování charity. Omezoval na sbírání almužen, dále na příjmy Církve pomocí desátků nebo na působení státního a církevního zákonodárství v případě církevní daně.

V devatenáctém a následujícím století se nesmírně rozšířilo utrpení způsobené nezaměstnaností, třídním bojem a hladem. Třebaže papežové vydávali v tomto směru nezbytné církevní dokumenty, přesto duchovní osoby často podléhaly falešnému spiritualismu. V domnění, že tato péče o hmotné zajištění trpících přísluší státu a ne charitě, protože se obecná církev má zabývat ryze duchovní péčí, zanedbala péči o trpící námezdní dělníky. Tak církev v této době ve velkém rozsahu ztratila dělnickou třídu. Následkem toho přišel úder zvenčí v podobě revolucí, válek, vzniku donucovacích režimů. Dvacáté století ukázalo, kam vede dobročinnost jednotlivců i skupin bez Boha nebo i proti Bohu. Dříve nebo později se obrátila proti každému člověku. Tak se převrací ve svůj pravý opak, zločinnost.

Vnějšími otřesy dosavadní charity ve dvacátém století se zrychlilo státní převzetí mnoha úkolů, které dříve plnily dobrovolné dobročinné spolky nebo jednotlivci. Dobročinnost se začala více zaměřovat na péči o nemocné, jednak v rodině, jednak v ústavech, na péči o matku a o dítě, na osvětovou činnost. Dobročinná péče z lásky k trpícím je doplňována péčí o ně za úhradu ze strany těchto trpících. Tím se komplikují vztahy mezi těmi, kdo se věnují dobročinnosti z křesťanské lásky k trpícím, a těmi, kdo tuto péči poskytují za úhradu, ba i těmi, kdo přijímají pomoc jako čistě dobročinnou, a kdo ji přijímají jako od sebe uhrazenou, na kterou mají spravedlivý nárok.

V metodě moderní sociální péče vystoupil do popředí individuální přístup. Bylo odmítnuto jednostejné zacházení s trpícími. Poskytovaná péče nabyla odbornosti. V nebyvalé míře byly vynalézány a používány prostředky předcházení výskytu nemocí a utrpení vůbec. Vzrostl důraz na organizaci práce. Osamocené úsilí, které by odstraňovalo jen křiklavé případy utrpení, už nestačilo. Prosadila se součinnost různých činitelů v dobročinnosti. V moderní péči o trpící přestala stačit jen osobnost a nadšení pro pomoc. Prosadila se potřeba aparátu technických a administrativních pracovníků. To si vyžádalo náležité vyškolení příslušných pracovníků.

Ve dvacátém století se začalo prosazovat pojišťovnictví soukromých osob proti riziku opuštění a nezajištění postiženého v nemoci, ve stáří, v nezaměstnanosti a v podobném ohrožení. Tím se posilovala předplacená společenská zajištěnost trpícího, ale ustupovala do pozadí dobročinnost jako dobrovolná a vnitřní láskou určená činnost. V mnoha případech s ní přestali lidé počítat. K činitelům nápravy novodobé krize charity tedy patřily pojišťovny a státní zákonodárství. I nadále však přetrvávaly dobročinnosti nepokryté oblasti. Tak zůstával mnohý trpící člověk bez vlastního předplaceného pojištění. Třeba při utrpení ze závislosti na alkoholu a drogách, nebo utrpení vlivem narušeného životního prostředí.

Kromě toho i nemocenským a starobním pojištěním proti utrpení byla pro člověka zajištěna minimální péče pro zajištění trpícího, ale nikoli nadstandartní. Navíc tato péče snadno zpovrchnovala a formalizovala se. Přes vyhlášené úsilí o individuální přístup k různým případům utrpení, bývala péče prováděna jednostejným a velmi neosobním způsobem.

Výhledy soudobé charity

Už dávno je charita provozována nejen jako dobrovolná činnost z lásky k trpícím, a nejen jako církevní organizovaná placená činnost, nýbrž také jako trpícími předplacená nebo dodatečně uhrazovaná činnost. Proniká to do charity právě tak spontánně jako my všichni, hříšníci, do církve svaté. Uvažovat o tom? Anebo ponechat všemu živelný průběh? Raději věci pojmenuj, vyslov a uvaž příznivě i stinné stránky věci! Neváhej a podnikni kroky k zabránění výskytu smutných jevů vyznačujících námezdního pracovníka v organizaci! Jen tvé srdce, chápavé vlivem Ducha svatého, může rozlišit spravedlivou péči, kterou si trpící sám hradí, od pomoci velkodušně poskytované z křesťanské lásky. Přesto ani kontrolu nad těmito věcmi neponechávej jenom na Bohu! Místo opovážlivého spoléhání se na Boha právě ty, kdo se hlásíš ke Kristu, sleduj okolní dění! Strom poznáš po ovoci. A přičiňuj se o nápravu lidských hříchů, bratrským napomenutím a jinak!

Po stránce organizace a řízení přípravy, vyzkoušení a výběru vhodných osob do každého

dobročinného díla stojíš před množstvím úprav a zlepšení. Tak se charita přiblíží účinnosti a rozsahem působnosti obdobným světským zařízením a v mnoha ohledech je předčí. Snaž se věcně zajištit charitu proti osobnímu protekcionářství a zneužívání. Tak se zdokonalí její pomoc trpícím. To se týká záběru všech projevů lidského utrpení. To se týká také úrovně pomoci v jednotlivých oblastech této péče. Totéž zabrání hrozbě zadluženosti těchto vymožeností a jejich přenecháváním jednotlivcům a jejich sdružením ve světě.

Slabou stránkou charity je dosavadní způsob jejího financování. Převažují příjmy ze sbírek a darů. Neváháš příliš s vynalézáním a zaváděním pohotovějších způsobů? Proč se omezovat na desátky, sbírky a dary? Jsou přece i jiné poctivé nové způsoby. Samozřejmě, že i se skromnými prostředky dokážeš s Boží pomocí podnikat v charitě úžasné věci. Jenže s většími prostředky dokážeš s Boží pomocí ještě víc. I přes všechny novoty se však modli! Kéž převažuje láska a dobrovolné dary nad jinými způsoby podpory? Vynalož všechny poctivé prostředky na pomoc trpícím! Přitom dbej na to, aby v tom zvítězila láskyplná dobročinnost! Opačný přístup, že by ses ve svém idealismu zdráhal použít jiných poctivých prostředků, než těch, které pocházejí jen z láskyplné dobročinnosti, způsobuje, že by při tvém idealismu mnoho lidí zbytečně trpělo dál.

Vlastní činnost charity, její organizace a řízení tě vede k mnoha úpravám. Tak překonáš obdobná zařízení soukromá a státní, kterým chybí osobní nasazení a nadšení charity. Stojíš před velkým úkolem. Zaváděj zvláštní ústrojí v samotné organizaci tohoto ušlechtilého díla proti jeho zneužití k osobnímu prospěchu jedinců a jejich spolků. Na rozdíl od světské organizace dbej přitom na odstupňování: od bratrského napomenutí až k pohotovému a důslednému vysunutí nějakých odpovědných osob, ale vždy v duchu křesťanské lásky! Zaváděj objektivně fungující zařízení pro zjišťování těchto přehmatů, jejich sledování, důsledné vyhodnocování a následná pohotová opatření! Buduj prováděcí zařízení k vysunutí toho, kdo své místo v charitě zneužívá k osobnímu prospěchu nebo vedou dílo nekvalifikovaně a způsobem, který škodí dobré věci.

Světská sociální péče předstihuje křesťanskou charitu intenzitou působení, soustavností a nebývale velkým sociálním záběrem. Přesto zůstává dost místa pro charitu. Ve všech dobách si charita uchovává vlastnost průkopnictví nových dobrovolných a obětavých způsobů péče o trpící. Světská dobročinnost posléze kopíruje charitu a přebírá její služby. Ty pak dovádíš do krajnosti důslednou organizací, specializací, odbornou kvalifikovaností a technickou dokonalostí služeb poskytovaných trpícím. Vedle vlastnosti průkopnictví v dobročinnosti nezapomínej na zpětné prolínání charity do světské dobročinnosti! Osobně se zapoj ze své strany vůči trpícím a povzbuzuj i jeho k osobnímu nasazení! Vždyť i ty sám se sám můžeš pojistit proti různým druhům svého utrpení, a to právě v nějakém charitním zařízení. A jsou ještě mnohé jiné způsoby. Hlavně využij skvělých možností ústraní a okraje společnosti, kam tě vytlačují průbojnější děti světa! Tam v pokorné modlitbě nech zpracovat Ducha!

Dnešní vývoj propojenosti mezi dobročinností křesťanské charity a lidumilným úsilím jednotlivců a jejich sdružení a státu přirozeně kolísá bez trvalého jednoznačného zaměření. Také vynalézej způsoby propojování tradičních metod opatrování prostředků pro charitu s novými metodami, jako pojišťovacími a jinými. Neustále se modli na tento úmysl! Úspěšné zaměření daného vývoje vyžaduje tvé přirozené lidské nasazení, ale i pokorně vyprošované působení Boží.

Právě ty, křesťan a člověk dobré vůle, se přičiň, ať se vztah mezi přirozenou dobročinností či světskou lidumilností na jedné straně a nadpřirozeně podmíněnou charitou na straně druhé, nevyčerpává v soupeření! Kéž se rozvíjí ve vzájemné součinnosti! Nadpřirozená milost neodporuje tvému přirozenému lidství. Naopak je toto vyšší nadání naštěpováno na kmen tvé lidské přirozenosti, aby tě skrze Krista obnovilo a zušlechtilo.

Když někdo trpí, tak není čas na soupeření, ani na vzájemnou podezíravost mezi světskou dobročinností a charitou. Jde o vzájemné doplňování a oplodňování. Jenže když dochází k vzájemnému prostupování mezi křesťanskou dobročinností a přirozenou svépomocí a pomocí světské dobročinnosti, kdo potom spravuje a řídí takové charitní zařízení? Tak si vyprošuj dar prozíravosti! Ať dovedeš včas odhalit a vyvarovat se nebezpečí, aby následkem propojení světské dobročinnosti s křesťanskou charitou nepřevládá v jejím konečném řízení vliv světa! Rovněž přebírání různých úkolů charity obecné Církve světskými zařízeními přestaň chápat jen jako vytlačování Církve na okraj společnosti, ani do oblasti ryze duchovní služby o spásu duší!

Když tě společenský tlak odsouvá i s tvou milovanou Matkou Církví do ústraní, raduj se! Máš

lepší příležitost k nerušené a sledování znamenání doby. Aniž by tě znepokojoval svět, můžeš se pokojně otevírat Duchu svatému. Tak objevíš nové oblasti působení péče o trpící a průkopnický je zavedeš a prosadíš. Na obzoru se rýsují obrysy zařízení pro trpící, kde se ústrojně spojuje přirozená dobročinnost, založená jednotlivými osobami ve světě a jejich sdruženími, a charita obecné Církve.

K novým oblastem působnosti křesťanské charity přistupuje péče o trpící, zahrnující nejen člověka, nýbrž i přírodu, která má být důstojným příbytkem pro člověka a oslavou Stvořitele. *fra TJ*

+ + +

Velikonoční

Otloukej se píšťaličko otloukej
a pískej píseň

o radosti

nedělního rána

Ať v tvé písni

zahojí se

každá rána

píšťaličko

z oživlého proutku

kmene tajemného

na němž jsme všichni v prachu země

povyrostli

až do nebe

Mons.J.Veselý

+ + +

K nejvyššímu cíli (2)

Vybavení na cestu

Cíl tvého snažení je daleký. Proto se k jeho dosažení můžeš vydat jen s dostatečným vybavením. To není žádný materialismus. Nějaký pokrm potřebuješ i k zachování a sdělování svého vyššího života. Tento nový vyšší život se ti předává z mé oběti. Tady máš mou oběť. Tím se udržíš v novém životě a porosteš za hranice svých možností.

"Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný. Vždyť mé tělo je skutečný pokrm a má krev je skutečný nápoj."

Když se nazývám pokrmem, tak vidíš, že pokrm mého takto slavně ustanoveného Těla má duchovně obdobné účinky jaké má tělesný pokrm v tělesném smyslu. Zachovává, rozmnožuje ti život a naplňuje ho radostí.

Potrava ti udržuje lidský život. Tento slavný pokrm udržuje tvůj vyšší život. Pokrm je úměrný životu. Když ti předávám nový život svým slavným ustanovením, tedy je stejného rázu i pokrm, kterým se tvůj život udržuje. Během putování světem je tvůj nový život ohrožován a vystavován velké zátěži. Tolik nástrah a nebezpečí tě vzdaluje od cíle! Tolik rizik ohrožuje tvou účast na vyšším životě! Oslabují tě a předčasně vyčerpávají. Tak neváhej a posiluj se tímto mým slavným pokrmem! Dám ti ho s dětsky bezelstnou oddaností. Zůstávám ti věrný až do smrti, ba dokonce až za hrob. Takovou posilu nezbytně potřebuješ kvůli svému vznešenému cíli. Tvůj řádný vnitřní chod je ohrožován. Závada je uvnitř. Naplno se projevuje jeho zablokováním. Hřích znamená zvrát tvého vyššího poslání. Kvůli němu předčasně odpadáš daleko před cílem. Možná na cíl ani nedohlédneš. Jen smutně odložíš další vrcholové usilování.

Posil se pokrmem silných. Je to pokrm bohatýrů. Ten tě uschopňuje k velkého hrdinství. Toto tajemné Tělo je tvým tělem, ale současně i mým tělem. Jedině ve spojení s ním jsi tak silný, že dovedeš podobně jako já také všechno dát pro cílové vrcholné Dobro. Potřebuješ víc než jen doplňování běžných pohonných hmot. Přijímej mě do svého života nejen jako všední stravu, ale také se tím spoj se mnou! Přijímej mě jako nezvratně dokonalý zdroj své síly a energie! Jediná dávka, řádně a s plným užitkem přijatá, ti může vystačit

až do vrcholného cíle. Má ti být pokrmem k zachování a udržení vnitřního chodu života. Proto ho přijímej s plným vědomím do celého svého života, do života svých každodenních starostí, těžkostí, ale slabostí a radostí, do své samoty i do své rodiny, do své práce i do svého volného času, zkrátka do onoho skutečného života a životního prostředí, ve kterém uskutečníš svůj život dítěte našeho věčného Otce. Potom ti bude moje tělo opravdu něco platné a prospěšné k zachování a rozhojnění tohoto života na nejvyšší úrovni. Moje slavně ustanovené Tělo sice působí to, co naznačuje, a to účinně, ale ne automaticky, bez veškeré tvé vnitřní součinnosti, spolupráce, účasti. Přijmi mě tak, jako přijímáš někoho, kdo je ti osobně blízký a důvěrně známý, a kdo tě zná a ovládá lépe než ty sebe, a ne jen jako něco. Přijímej mě naplno! Běh mě celého tak, jak jsem. Běh mě tak, jak se ti nabízím. Nabízím se ti v podobě běžného potravy a nápoje. Přibližuji se ti však ne jako nějaká věc, nýbrž i jako někdo, a to někdo vrcholného významu a dosahu. Jedině tak v tobě mohu udržovat daný život a ještě jej rozhojnit.

V tom je celé mé navěky zdokonalené a tak zušlechtěné lidství, které přesahuje meze lidství přirozeně předávaného tvými rodiči. To dokáží jedině já. Jedině já prokazují jaksepatří úctu, lásku a poslušnost našemu společnému Otcovi a naší společné panenské Matce. Toto je tvůj nový život. Proto jedině já, tvůj Bratr a zároveň Syn našeho společného věčného Otce, ti mohu dát, udržovat a rozhojňovat tento nový život. Je to podíl na mém vlastním dokonalém životě.

Není mi zatěžko pochopit tvou, pořád ještě někde utkvěle přetrvávající ustrašenou zaraženost před mým slavným pokrmem a před jeho častým náležitým přijímáním. Znovu a znovu se střetávám s tvým názorem na tento pokrm, kterým ti slavně předkládám, který to předpojatě posuzuje pod zorným úhlem tvé ubohosti a mé nedostupné velebnosti. Často se setkávám jenom s povrchní úctou k mému slavnému pokrmu. Jenže bez ochotné a radostné otevřenosti k jeho náležitému přijímání. Jakápak úcta k pokrmu, který ti slavně servíruji, když se ho koneckonců zdráháš jaksepatří přijímat? Mou nesmírnou lásku, sklánějící se k tobě, uctíš nejlépe tím, když přijdeš co nejčastěji a s největší důvěrou. Jak jinak chceš uctít lásku, která jen čeká, aby se rozdávala? Když neváhám za tebe vydat své tělo a svou krev, chtěl bys snad nyní ze samé poníženosti a nehodnosti odmítat je přijímat, a tak nechat nadarmo stékat můj krvavý pot a krev mých ran, namířených na tebe. Chceš se snad podobat těm akademikům, kteří z přehnané vážnosti k vzácnému vínu odmítají okusit a spokojují se s prohlížením jeho barvy či zakoušením jeho vůně? Nechápeš snad, že soustavná neochota k mému přijetí mě uráží? Bez pokrmu a nápoje, které ti předkládám, zahyneš. Promítni si to do všedního dne a do své ubohosti. Přijdeš o život. Nebudeš se mnou žít jako dítě našeho věčného Otce. Ani jako pouhý člověk neobstojíš. Právě proto tu jdu naproti. Neruším tvé zvyklosti. Přicházím s prázdnými rukama, abych ti nabídl to všední, čím mně pohostíš. Dávám ti to ve slavné hostině lásky. I když ti ten každodenní pokrm a nápoj připadne tak obyčejný, právě tím mě nejlépe uctíš, když to pokorně přijmeš.

Častějším přijímáním uctíš více nejen mne, ale i našeho Otce.

Nabízím se ti, třebaže toho nejsi hoden. Nabízím se ti, aby ses mým přijetím takovým stal. Sám od sebe nemáš na nic právo. Jen mi na setkání poskytni svůj uklízený příbytek, a nezdráhej se! Nevymlouvej se, že nejsi hoden, abys mi otevřel, i když toho samozřejmě hoden nejsi. Pamatuj víc na mně, než na sebe! Neodpírej mi poskytnout něco ze své bídy! Mohu tě královsky obdarovat i za sklenici vody! Na své únavné pouti světem, rád zavítám i do tvého skromného, ale čistého příbytku, abych si tu pohověl, než půjdu dál.

Vidíš v mé slavné hostině mou nesmírnou vznešenost a velebnost? Sleduj také pokoru, se kterou se ti vydávám všanc! Proto se také skrývám do každého drobečku tvého vezdejšího chleba, abys už jednou přestal přistupovat ke mně v hrůze a zkoprnělý děsem. Uklidni se a pokojně přistup na kraj bezedné propasti! Zažiješ úchvatné tajemství.

Přijmi mě za obživu pro nový život, který navazuje na tvůj všední den! Zkus mě přijmout do svého skutečného života! Neskrývej mi nic ze svého životního prostředí! Přestaň už konečně ulpívat na tom, jestli mě přijmeš předními dveřmi nebo zadními vrátky, po schodech nebo výtahem! To není důležité. Raději hled' zapomenout na všechno své lidské. Otevři se mi horoucností celé své bytosti! Otevři se mi s celým svým životem! Nechej mě, at se u tebe zabydlel a cítil se u tebe jako doma. Nechej mě působit v sobě, abych ti přímo doma mohl rozhojnit tvůj život! Zpřístupni mi nejen svůj pokoj pro hosta, ale i všechny zapadlé komůrky i temné kouty, kam i sám nerad chodíváš. Ukaž mi půdu i sklep, uvolněné od tvých zásob. Pak se uprázdněná místa tvého příbytku mohou chto naplnit z nového zdroje, který ti otevírám. Nespokoj se s těmi několika hositelskými frázemi, které mi odříkáš těsně ještě v předsíni! Změň svou životosprávu v návaznosti na můj příchod a respektuj mou přítomnost u sebe. Právě tím mi dopřeješ příležitost, abych se ti stal přímo doma co platným návštěvníkem, a nebyl u tebe jenom pro parádu. Ve všem svém usilování a

při zdolávání překážek a odporu se vracej ke mně. Obrat' se ke mně o pomoc, a neodmítnu tě. Udržuj se mnou živé spojení! Naslouchej mi! Pros mě o sílu!

Vydáváš se na dráhu v úsilí o dosažení vrcholných výsledků. Jenže možná, že chybuješ tím, že přistupuješ ke mému přijímání do svého příbytku jako k jedné z mnohých svých společenských povinností. Tady přece jde o víc než jen o nějakou společenskou povinnost. Chci tě udržovat i posilovat, ale nejen proto, abys mi posloužil, uctil mě a udělal na mně dojem. Samozřejmě, že jsem vždycky rád, když tě povzbudím k službě mně, svému Bratru a Spasiteli, jakož i našemu společnému Otci. To však je jen jeden úsek tvého života. Ještě jsi tu ale také ty, tvá rodina, tví příbuzní a známí. Možná máš domu psa nebo kočku, a třeba i zahrádku. Třebaže se ke mně chováš strojeně jako k Hostu, chci ti být nápomocen i s tvou rodinou, tvou zahrádkou, a třeba i v práci. Hodlám naplňovat všechny tvé ctnosti jako zvláštní nádrže, které máš a dosud jsou velmi omezené. Chci a dovedu být životní náplní celého tvého života.

Při slavné hostině lásky mě přijímáš do nejdůvěrnějších míst svého příbytku. Nešlo by to, abys mě přijal, ale nejen jako svého Bratra a Spasitele, nýbrž i jako našeho všemohoucího Otce, i jako Ducha naší vzájemné lásky? Nešlo by to, že bys mě přijal nejen jako svého Spasitele, ale i jako svého Stvořitele a jako svůj oživující základ? Co kdyby ses vroucně přivinul k celé mé trojosobní bytosti? Nemohl bys každé z mých tří "já" uctivě pozdravit a uvítat? Zkus i v tomto objetí prožívat lásku našeho nesmírného Otce a dosáhnout nového důvodu své lásky k němu! Prožij tu vznešenou skutečnost, že je to náš všemohoucí Otec, kdo ti z nesmírné lásky dává mne jako svého Syna a tvého Bratra. Přitom si uvědomíš, že je to také úžasná láska věčného Otce, která ti dává mé slavně proměněné Tělo. Zakusíš veliké věci. Jako mě posílá všemohoucí Otec, abys zažil Boží dětství, tak i tato proměna a podání mého slavného Těla se děje z lásky našeho Otce. To kvůli tvému povznesení k takové lásce, jakou se milujeme já s naším Otcem. Duch naší vzájemné lásky spolupůsobí při tvoření mého Těla. Takové Tělo je ti dáno, za tebe vydáno a tobě nabídnuto k novému životu. Neulpívej na povrchu, když mě přijímáš! Překroč stín své oddělené bytosti! Dej se povznést do tajemství vzájemnosti ve společenství sebe a ostatního lidstva v novém životě!

+ + +

NEBE

Rozdrobené
do tisíce střípků
na potoce
ve studánce
stejně jako v kalužině

Snad aby bylo blíže
všem kdo jsou přetížení
a o zem se jen opírají
zrakem svým

Mons.J.Veselý

+ + +

Poselství sv.Kateřiny Sienské

Siena, 29.dubna

Milá duše!

Můj život se dá stručně vyjádřit pár slovy: láska k Bohu a nazírání na tajemství Ježíše Krista, služba Církvi, láska k nesmrtelným duším. Pocházím z četné rodiny. Jsem dvacáté dítě sienského barvíře. V mládí vstupuji mezi sestry svatého Otce Dominika jako terciářka. Shromažďuji kolem sebe opravdový duchovní šik těch, které strhují modlitbou růžence i příkladem. Jsem k sobě tvrdá. Den co den, hodinu od hodiny prožívám ve své duši utrpení Páně. Žiji v době podobné Tvé době: všechno je mravně rozervané. Za mých

časů tomu ještě přitěžuje papežský rozkol. Jdu za papežem do Avignonu, pokorně se před ním skláním a říkám: Je to Boží vůle, abyste bděl nad svým lidem z pahorků římských! Přimějí ho k návratu do Říma. Nemám žádnou zvláštní výmluvnost. Jsem prostá žena. Podřizuji se však řádu svatého Dominika a sloužím v něm Bohu. Nemám žádné školské vzdělání o Bohu. Jsem jen pokorná služebnice Boha a Církve. Z vnuknutí Ducha svatého diktuji řadu hlubokých pravd podle toho, jak mi je vnuká Duch Boží.

Dnes mě nazýváte Učitelkou Církve. Kde se to ve mně bere? Jsou to plody duchovního života cestou svatého Dominika. Bůh si mě k tomu utváří v modlitbě sv. růžence u svatostánku. Tak si povolává mě, maličkou, aby zahanbil chytré a mocné. Vyčerpaná posty, bděním a starostmi o Církev umírám v Kristových letech. O třetí neděli postní se začíná vytrácet můj život. Působí mi nesčetná muka muka tělesná a navíc i utrpení duševní, když vidím, jak je denně urážen Bůh, a kolik nebezpečí hrozí Církvi. V dubnu 1380 přestávám mluvit a mé okolí poznává, že trpím. Udělují mi svátost pomazání nemocných. To mi přináší úlevu i upokojení. A pak už jen posunky dávám najevo, že zápasím s pokušeními, což trvá přes půldruhé hodiny. Najednou se mi tvář vyjasňuje a je andělsky čistá a radostná. Dívám se chvíli na kříž a promlouvám o Boží dobrotě. Také se v modlitbě začínám veřejně vyznávat z hříchů a nakonec říkám: Je to má vina, Nejsvětější Trojice, že jsem zhřešila nedbalostí, nevědomostí, nevděkem a neposlušností a mnoha jinými hříchy. Běda, mně ubohé! Po nějaká chvíli pak vyzývám ostatní k cestě k dokonalosti, každému ukládám nějaký úkol a prohlašuji, že dávám svůj mladý život za Kristovu Církev. Pak všem žehnám a říkám: Pane, voláš mne a já jdu k Tobě. Ne se svými zásluhami, ale jen s Tvým milosrdenstvím. Prosím, aby se mi ho dostalo mocí Tvé Krve. Ptáš se: Jak to, že jsem učitelkou Církve? Čemu vděčím za takovou znalost Božích pravd? Jen Bohu. A co ty? Jak ti to jde? Málo? A prosíš o víc? Když ke mně zavoláš, přimluvím se i za tebe.

Tvoje sestra Kateřina

+

+

+

ZARŮSTAJÍCÍ PĚŠINKA

A všechno jako by se
sesouvalo
pád za pádem
lavina za lavinou
a pod horou světél
tak málo odvážlivců

Tajemná síla
lidského kladkostroje
neustále povyšuje
a ponižuje

Zarůstající pěšinka
vedoucí až k vrcholu
přece však vábí
svou nenápadností

Mons.J.Veselý

+

+

+

TAJEMSTVÍ HORY SV. KLIMENTA (2)

II. Vykopávky

Archeologický výzkum na Hoře sv.Klimenta provedlo Moravské muzeum v Brně. Vrchním vedoucím výzkumu byl Doc.Dr.Vilém Hrubý, přednosta pravěkého oddělení. Vedoucím archeologického pracoviště byl Dr.Vladimír Ondruš, vědecký pracovník pravěkého oddělení Moravského muzea. Všechna archeologická zjištění v této studii jsou čerpána, mimo jiné i z osobní soustavné spolupráce Jiřího Maria Veselého (který, jakožto katolický kněz, dominikán, měl za komunismu pracovat jen jako rukodělný dělník s oběma badateli), ať už jde o písemné záznamy anebo o osobní zjištění přímo na pracovišti.

Roku 1958 zde provedl přímo Hrubý osobně předběžný výzkum. Soustavný vědecký výzkum řídil v letech 1961-62 Ondruš, zatímco Hrubý v té době řídil výzkum v oblasti Starého Města - Veligradu, v Sadech a u sv.Michala (Uh.Hradiště).

Důvod k archeologickému výzkumu na Hoře sv.Klimenta - jak už bylo uvedeno - udává Dr.Hrubý (r.1961): *"V blízkých letech budeme častěji vzpomínat 1100. výročí významných událostí z období státoporného úsilí Moravanů, kteří obhajovali nejen svébytnou existenci, ale také prvou západoslovanskou říši - Velkou Moravu, jejímž jednotícím ústředím byla nepochybně naše země s přilehlými slovenskými kraji. Proto se zaměřuje řada archeologických výzkumů u nás zaměřuje právě k této problematice. A jeden z dílčích úkolů, jimiž máme přispět k lepšímu poznání našich dějin, je také výzkum a zhodnocení úlohy hradiska sv.Klimenta u Osvětiman... Nepochybně bylo jednou z lokalit, jež se podílely na utváření všech pozoruhodných kulturních hodnot, jimiž jsme se v IX. století n.l. začlenili mezi nejvyspělejší státy tehdejší Evropy."* (V.Hrubý, Velkomoravské hradisko sv.Klimenta u Osvětiman, Brno 1961 Vyd.Moravské museum, s.5.)

1. Předběžný výzkum v r. 1958

Roku 1958 provedl Hrubý předběžný výzkum, v září a říjnu po ukončení soustavného sezónního výzkumu ve Starém Městě u Uherského Hradiště. Teprve o rok později upozornil Svoboda naši veřejnost na podivuhodnou shodu, že to bylo vlastně přesně za 600 let od vydání listin moravského markraběte Jana Jindřicha, olomouckého biskupa Jana Očka z Vlašimi a jeho generálního vikáře Mikuláše, probošta od sv.Petra v Brně - všechny ze dne 13.dubna 1358 - jimiž se dávala Hora sv.Klimenta brněnským augustiniánům, aby na ní obnovili duchovní život. Svoboda píše: *"Vloni, kdy jsme si připomínali 600. výročí první obnovy monastýru na Klimentku, vykonal V.Hrubý z Moravského muzea v Brně - ve dnech od 15.září do 12.října - alespoň zkušební výzkum svatoklimentského hradiska s překvapujícím a velmi slibným výsledkem."* (J.Svoboda, Překvapení z archeologických výzkumů, Viz: Katolické noviny, 1959. (Některá tvrzení v článku se však opírají o dosud vědecky neověřené ústní podání.)

Hrubý nechal především prozkoumat geologické složení hory. Přitom se ověřilo (Em.Pokorný, Hora svatoklimentská (geomorfologický náčrt), rukopis, s.2-3. Vědecké pojednání zveřejnil Dr.Zacherle, vědecký pracovník Moravského muzea v Brně, k němuž se v této studii ještě vrátíme), že Hora sv.Klimenta je *"tvořena magurskými zrnitými pískovci, které na svahu kryje neogenní hlinitý jíl."*

Postřehl, že svatoklimentské hradisko *"leží v blízkosti staré kupecké cesty, spojující kdysi povodí řeky Moravy od jejího přechodu u Starého Města s brněnskem."* - *"Zda se tato szezka dá ztotožnit s opustlou lesní cestou, v níž jsou pozůstatky dlažby z velikých kamenů, to musí být"* podle Hrubého *teprve archeologicky ověřeno; i když "snad podle římského penízu, nalezeného před lety v okolí hradu Cimburka, bývá prohlašována již za římskou..." ("Otřelý bronzový peníz (32 mm) má na líci kolem ověncené hlavy ANTONIUS AUG PIUS PP...; rub je zdoben postavou bohyně obětující u oltáře, z opisu zbylo jen SALUS."* Viz: I.L.Červinka, O římských cestách obchodních na Moravě, ČMM, 19, 1895, 19.)

Dále Hrubý výstižně upozornil, že *"jazykovitá ostrožna (na níž leží hradisko) souvisí s hlavním kopcovitým masivem jen úzkou šíjí na severovýchodní straně; východní a západní okraj strmě spadají do údolí, kdežto k jihu se sklání mírný terasovitý svah"*, takže *"místo pro hradisko bylo... velmi důmyslně zvoleno: je totiž ze tří stran chráněno horskou hradbou, a přece ční nad nejbližší okolí mezi dvěma úzkými, hlubokými údolíčky, kudy protékají dvě bystřiny, slévající se pod jižním úpatím v osvětimanský potok Hruškovici."* (V.Hrubý, Velkomoravské hradisko sv.Klimenta u Osvětiman, Brno 1961 Vyd.Mor.museum, s.18-19.)

Snad jenom málo badatelů se snaží přistupovat ke zkoumané věci s takovou nezaujatostí, nestranností a věcností jako např. Hrubý. A přece na podzim 1958 šel na Klimentek s jasným cílem: jednou provždy dokázat, že vše, co týká velkomoravské, cyrilometodějské minulosti tohoto místa, je bajka, výmysl. Do té míry to vše totiž bylo zkresleno nadšenou, ale nesoudnou obrazivostí. Hrubý rozdělil dělníky na dvě

skupiny: jedna měla kopat zkusmé, sondážní příkopy a zkoumat nápadná místa, hlavně tzv. "mohyly", kdežto druhá - vedená přímo jím samým - měla zaměřit a popsat hradisko včetně příkopů a násypů (valů). Třebaže však Hrubému velmi záleželo především na správném zaměření hradiska, ani na okamžik nespouštěl z očí také práci druhé skupiny: v říjnu 1960 na všeslovanském Symposiu ve Starém Městě prohlásil o něm akademik Eisner před mezinárodní veřejností výstižně, že "patří k těm archeologům, kteří kopou vlastníma rukama a myslí vlastní hlavou." Ať jsou pracoviště seberozsáhlejší, jako třeba ta současná a od sebe odlehlá, každý hrob a každý nález musel projít jeho rukama a musel být jím posouzen. Tato někdy zdánlivě zbytečná ztráta času znamenala však dokonalé zvládnutí stavu na pracovišti. Na svatoklimentském hradisku byla pozornost zvýšena mimořádně a hodnocení krajně přísné. J.M.Veselý OP (Pokr.)

+

+

+

NAD PROPASTÍ

Není to tak snadné
jít přes devatero údolí
a přes devatero hor
jít nad propastí
a nepocítit závrat'

Není to snadné
jít nad propastí
vyhloubenou v srdci
touhou po lásce

Jenomže při setkání
s takovým srdcem
lidé

se častokrát

ani nezachvějí

Mons.J.Veselý

+

+

+

Brněnská akademie duch.života ct.Patrika

Kužely OP: DOPISY (2)

DOPIS STARŠÍHO BRATRA

Milá duše!

Náš všemohoucí Otec Ti poskytuje zvláštní osvícení. To Tě vyčleňuje ze zástupu ke splnění prorockého poslání. Divíš se, jak může pokorná Maria pomýšlet na to a toužit po tom, aby se stala mou panenskou Matkou? Nepochybně má jen jedinou touhu a ústřední myšlenku. Chce naplnit vůli našeho společného Otce. Naše Matka, plná milosrdenství se sklání k Tobě, opuštěnému ve světě, daleko od otcovského domu. S neodbytností lásky prosí Otce o urychlení naplněné příslibu o Tvém návratu a Vykoupení.

Pro Tebe je závažné, že se náš Otec rozhoduje zapojit nazaretskou Pannu do díla Tvého Vykoupení. Stvořuje Tě jako svůj obraz. Proto jsi nadán rozumem a svobodnou vůlí. Toto stvoření je u Otce stálá přítomnost. Proto trvá na svém stvoření tak, že bere ohled na Tvou svobodu. Bez Mariina dobrovolného a svobodného souhlasu by ji k tomu svému dílu Tvého Vykoupení nepoužil.

Proto si k uskutečnění díla Vykoupení předem vyžaduje od Marie souhlas. Má poskytnout dokonalou lidskou přirozenost, se kterou by se spojilo Slovo věčného Otce. Svou všemohoucností může Otec sloučit Tvé lidské tělo se svou božskou přirozeností v jednu osobnost, ale je bezmocný k tomu, aby za Tebe něco svobodně rozhodoval.

Náš všemohoucí Otec utváří mé Tělo v tom nejdůvěrnějším vnitřním lidském příbytku, aby o mně platilo také po lidské stránce: *"Já jsem tě dnes zplodil."* (Ž 2,7) Také naše panenská Matka smí říci: *"Toto je mé tělo a má krev", vydaná Bohu za lidstvo na odpuštění jeho hříchů.*" (Mt 26,28) **Maria plná touhy po Tvém vykoupení radostně souhlasí se službou našemu věčnému Otci, k níž ji povolává andělem Zvěstovatelem. Když pronáší své "Staň se", ví, co dělá. Ví, jaké utrpení a jakou službu na sebe bere. Tato zasvěcení nepotřebuje jiné vysvětlení, než pokorná slova naší panenské Matky, jež provázejí toto rozhodnutí. Jsou to slova statečného odhodlání a přijetí všeho utrpení a všech obětí: "Jsem služebnice Páně." (Lk 1,37). Tím se oddává dílu všemohoucího Otce. Přitom Ti možná vyvstávají v paměti také moje slova oddání se: *"Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha."* (Lk 23,46) **Matka se mi bezvýhradně odevzdává. Už dříve se zaslibuje věčnému Otci. Tak se vzdává z lidského hlediska největší pocty, jaké se může dostat dívce z mého lidu, aby se stala mou Matkou. Vnuká jí to Duch pravdy a lásky. Povznáší si k poznání, jak milé je mně a našemu Otci takové její rozhodnutí. A pak již spolu s Otcem i Duchem naší vzájemné lásky naplňujeme Pannu, odevzdávající se do služeb Nejvyššího, přílivem milosti. Zprvu ani ona nezná všechny podrobnosti a okolnosti, za nichž se uskuteční celé tajemné Boží dějství. Přesto přijímá vůli Nejvyššího. Svobodně dává souhlas, že se stane mou Matkou.****

Z lásky k Bohu radostně zasvěcuje našemu Otci své panenství. Ze stejné lásky a s ještě větší radostí poslouchá výzvu, aby se stala mou Matkou. Tím se Maria připodobňuje mé všeobětující lásce. Tím se Panna stává mou Matkou a já dávám své tělo a svou krev za Tebe a za všechna. Tak nejsou spojena v mé dokonalé oběti pouze naše těla, nýbrž i duše naší panenské Matky e je dokonale a naprosto spojen s mou duší, a naše h duše jsou dokonale sladěny stejnou láskou.

Maria mi dává své lidské Tělo. Tím se stává první spoluvykupitelkou Tebe i celého lidstva. Znamením této její první spoluvykupitelské oběti je právě skutečnost, že náš všemohoucí Otec mě klade do jejího lůna, abych Tě vykoupil spolu s celým lidstvem. Víš, co to znamená? Velkou důstojnost pro Tebe, ale i velký nárok na Tebe. Jako Maria máš pokračovat v její spoluvykupitelské činnosti. Maria ví, co to znamená být mou Matkou. Je si vědoma této velké důstojnosti, ale také ví, že je to závazek k nejtěžší službě. Maria neobchoduje se svým posláním. Pokorně a velkodušně přijímá důstojnost i závazek, výsadu i povinnost. Neodměřuje svou lásku. Přijímá vše, co jí Bůh ukládá v jejím poslání, a to i se všemi způsoby, jakými se to má stát. Tím, že se stává mou Matkou a já mohu ve Tvém těle obnovit původní obraz našeho Otce a založit mé království ve Tvém nitru. Stává se Matkou správného přijímání Tebe a všech. Stává se tím Tvou první lidskou průvodkyní. Vede Tě od přípravy na můj příchod a od čekání na mne s modlitbou: *"Přijď, Pane!"*, k ustavení a naplnění Boží vlády v nejnvnitřnějším jádru Tvé bytosti, abych se jako Boží Host v Tobě zabydlel v duchu modlitby: *"Přijď království Tvé!"*

Tvůj starší Bratr a Spasitel

+ + +

HAVRANI

Letěli havrani

Živé vzkazy těch

Kdo zemřeli

Jejich paže mávaly

V černých perutích

Sám Bůh pozdravy doručil

Když dotkl se mých očí

+ + +

Eva Lopourová

Zprávy: V březnu 2004 se účastnil br.Gabriel Miroslav Částek, dominikánský terciář, exercicií české katolické misie v Chicagu. Byl pozván P.Dušanem Hladíkem z chicagské misie. Bratr Částek významně přispěl k povznesení exercicií provedením série představení tzv.divadla jednoho herce. Představení během exercicií se zúčastnily stovky českých krajanů z Chicaga a okolí. Bratr Částek zde skvěle reprezentoval vysokou kulturní úroveň života brněnské diecéze, odkud pochází. Navíc prokázal znamenité duchovní kvality vzájemného propojení brněnského biskupství v čele s Otcem biskupem Vojtěchem Cikrlem a Čechů v zahraničí, duchovně vedených Mons.Esterkou, pomocným biskupem brněnským. Kéž se tato mise zdárně rozvíjí a pokračuje i v dalších oblastech světa! Bůh žehnej Otcí biskupovi Vojtěchovi za jeho osvícenou podporu duchovního umění!

* Ve čtvrtek 18.března proběhla v kostele sv.Michala v Brně postní duchovní obnova, vedená O.Tomášem OP.

* Ve středu 7.dubna 2004 v 16,00 hod. se koná představení br.Gabriela Miroslava Částka (Jan Čep, Poutník), hudba Leoš Kuba. Koná se v knihovně kostela sv.Michala v Brně v rámci zahájení "Setkání mezi obrazy". Pořádá Sdružení přátel bl.Hyacinta M.Cormiera OP. Začátek 7.4.2004 v 17,00 hod. Příležitost pro setkání mezi obrazy do 18.4.2004.

VYDÁVÁ: První sdružení přátel bl.Hyacinta M.Cormiera OP v Brně. IČ:

70824118. Tel.541218001, 737857272, TISK: OLPRINT, BRNO. **Upozornění:** Veškeré texty je zakázáno dále rozšiřovat bez souhlasu redakce a autorů. Bank.spojení: ČS Brno - 2024711359/0800, Konst.symb.8, Var.s.:2004,Název účtu: První sdružení přátel bl.Hyacinta M.Cormiera OP